

“Azərenerji”nin bugünkü nəticələri yeni uğurlu hədəflərə çatmağa imkan yaradır

Aparılan düzgün və məqsədyönlü siyasət Azərbaycanın növbəti illərdə də bütün strateji hədəflərinə çatmağa nail olacağını göstərir

Mövcud faktlara və tanınmış iqtisadçıların rəylərinə əsaslanaraq demək olar ki, Azərbaycan dünyanın ən inkişaf etmiş dövlətləri sırasında öncül yerlərdən birini tutur. Dünya iqtisadi sferasına uğurlu inteqrasiya edən Azərbaycan beynəlxalq münasibətlər sisteminə milli iqtisadi inkişaf modelinə malik olan ölkə kimi tanınır. Təsadüfi deyil ki, bu gün Azərbaycanın dayanıqlı inkişafından bəhs edərkən, bütün sahələrin paralel tərəqqisi məsələsinə diqqət yetirilir və bu, pozitiv tendensiya kimi səciyyələndirilir. Söz yox ki, bütün sahələrdə olduğu kimi, elektroenergetika sisteminin inkişafında da uğurlu nailiyyətlər mövcuddur.

Müstəqil Azərbaycanın energetika sistemi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır

Bu nailiyyətlərin əldə olunması isə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. 1969-cu ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin respublika rəhbərliyinə gelişindən sonra Azərbaycanın ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, mənəvi-mədəni həyatında köklü dəyişikliklərin əsası qoyuldu. Elektrik energetikasında sürətli inkişafı təmin etmək məqsədi ilə hələ 1970-80-ci illərdə təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirildi, bir sıra iri miqyaslı layihələr reallaşdırıldı. Məhz həmin illərdə Dahi Öndər Heydər Əliyev respublikanın elektrik enerjisinə olan tələbatını yerli imkanlar hesabına ödəməyi qarşıya məqsəd qoyaraq, bu istiqamətdə gərgin fəaliyyət göstərdi. Demək olar ki, Azərbaycanda enerji təhlükəsizliyi sisteminin təməli həmin illərdə qoyuldu. Həmin dövrdə bir-birinin ardınca yeni elektrik stansiyalarının, yüksək gərginlikli elektrik veriliş xətlərinin və yarımstansiyaların inşa edilib istifadəyə verilməsi respublikanın sənaye potensialının artırılmasında mühüm addım oldu. Ulu Öndər Heydər Əliyev 1970-80-ci illərdə energetika sahəsində gördüyü işlər haqqında sonralar belə deyirdi: “Hər dəfə elektrik stansiyası tikilməsi haqqında SSRİ rəhbərliyi qarşısında məsələ qoyarkən mənə deyirdilər ki, SSRİ-də vahid elektrik enerjisi sistemi var və Azərbaycana nə qədər elektrik enerjisi istəyirsiniz verək. Mən deyirdim ki, yox, istəyirəm bizim özümüzünkü olsun. Mən istəyirdim ki, müəyyən sahələrdə biz asılı olma-yaq. Bu gün mən iftixar hissi ilə deyə bilərəm ki, Azərbaycan elektrik enerjisi sahəsində asılı deyildir. Özü həmin elektrik stansiyalarında elektrik enerjisi istehsal edir”.

Bütün bu işləri görməklə, Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın bu gününü əvvəlcədən görürdü və hesab edirdi ki, vaxt gələcək, bu işlər müstəqil Azərbaycan dövlətinə və xalqına xidmət edəcək. Doğrudan da müstəqillik illərində Azərbaycan 1970-80-ci illərdə energetika sahəsində əldə olu-

nan uğurlardan bəhrələndi. Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev xalqın çağırışı ilə yenidən hakimiyyətə qayıdırdıqdan sonra diqqət ayırdığı sahələrdən biri də, enerji sahəsi olub. 1996-cı ildə Dahi Öndərin Fərmanı ilə “Azərenerji” ASC təsis edildi və bu qurumun ölkədə yeni iqtisadi münasibətlərin tələblərinə uyğun qurulması və səmərəli fəaliyyəti üçün lazımı şərait yaradıldı. Ümumilikdə, 1993-2003-cü illərdə enerji sisteminin dirçəldilməsi üçün həyata keçirilən kompleks tədbirlər nəticəsində Azərbaycanın enerji siyasəti enerji təhlükəsizliyi üçün basis rolunu oynadı. Beləliklə, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan müstəqil Azərbaycanın energetika sistemi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən müxtəlif vaxtlarda təsdiq olunmuş dövlət proqramları çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində, daha da inkişaf etdirilərək dünya standartlarına uyğun səviyyədə yenidən qurulmaqdadır.

Energetika müasir inkişaf mərhələsində

20 oktyabr 1981-ci ildə “Azərbaycan” İES-in birinci enerji bloku Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü və bilavasitə rəhbərliyi ilə istifadəyə verilmiş, bununla da, Azərbaycan energetikasının inkişafında yeni bir səhifə açılmışdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 13 oktyabr 2004-cü il tarixli Sərəncamı ilə həmin tarixin ölkəmizdə “Energetiklər Günü” kimi təsis edilməsi isə milli energetika salnaməmizin daha bir şanlı səhifəsi, ölkə rəhbərliyinin bu sahədə çalışan insanların fədakar əməyinə verdiyi böyük dəyərin ifadəsidir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı “Azərbaycan Respublikasının yanacaq-enerji kompleksinin inkişafı (2005-2015-ci illər) üzrə Dövlət Proqramı” və “Azərbaycan Respublikasında elektrik enerjisi təminatının yaxşılaşdırılma-

sı ilə bağlı əlavə tədbirlər” haqqında Sərəncamları energetikanın müasir inkişaf mərhələsində yeni eranın başlanğıcını qoydu. MDB məkanında ilk dəfə olaraq gücü 400 MVt olan müasir qaz-turbin tipli “Şimal” ES-in istifadəyə verilməsi və respublikanın müxtəlif bölgələrində ümumi gücü 860 MVt olan yeddi (7) Modul tipli Elektrik Stansiyasının tikilməsi, sistem əhəmiyyətli elektrik veriliş xətlərinin və yarımstansiyaların quraşdırılması energetika sahəsində yeni yüksəlişin başlanğıcını qoymaqla, sənaye mərkəzinin enerji təchizatında hökm sürən disproporsiyaları hiss ediləcək qədər aradan qaldırdı. Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin birinci rübünün yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin verdiyi tapşırıqla uyğun olaraq ölkənin inkişafını, əhali artımını, sənayeləşmə prosesini nəzərə almaqla, Azərbaycanın 2030-cu ilədək olan müddət üzrə elektrik enerjisində tələbatı proqnozlaşdırılıb. Ölkənin elektrik enerjisində artacaq tələbatının proqnozlaşdırılması zamanı son illər TEPSCO, Mercados, Fichtner, digər beynəlxalq məsləhətçi şirkətlər və yerli mütəxəssislər tərəfindən aparılmış tədqiqatlar da nəzərə alınıb. 2025-ci il üçün elektrik enerjisində tələbatın 25-28 mlrd. kVt-saata, pik gücə tələbatın isə 4500-4900 MVt-a qədər artacağı proqnozlaşdırılıb. Bu tələbatın müəyyən hissəsini ilin sonunadək istismara veriləcək, qoyuluş gücü 409 MVt olan “Şimal-2” stansiyası və “Wartsila” şirkətindən alınmış, ümumi qoyuluş gücü 385 MVt təşkil edən blokların 2019-2020-ci illər ərzində quraşdırılması hesabına qarşılaşmaq mümkün olacaq. Bununla yanaşı, mövcud elektrik stansiyalarında optimallaşdırma tədbirləri ilə imkan gücünün əlavə, təxminən, 400 MVt-a qədər artırılacağı gözlənilir.

“Azərenerji” Yunanıstan, Rumıniya və Macarıstana

elektrik enerjisinin ixracına başlayıb

İşlərin düzgün qurulması və enerji siyasətinin məqsədyönlü şəkildə aparılmasının nəticəsidir ki, “Azərenerji” ASC 2019-cu ilin birinci rübündə 6 milyard 151 milyon kilovat/saat elektrik enerjisi istehsal edib. “Azərenerji” ASC-dən verilən məlumata görə, bu, ötən ilin eyni rübü ilə müqayisədə 153 milyon kilovat/saat və ya 2,5 faiz çoxdur. Belə ki, ötən ilin birinci rübündə 5 milyard 998 milyon kilovat/saat elektrik enerjisi istehsal edilmişdi. Bundan əlavə, elektrik enerjisinin ixracı da ötən ilin birinci rübü ilə müqayisədə artıb. Əgər 2018-ci ilin birinci rübündə qonşu ölkələrə 131 milyon kilovat/saat elektrik enerjisi ixrac edilibsə, cari ilin ilk rübündə 161 milyon kilovat/saat ixrac olunub. Bu isə 30 milyon kilovat/saat və ya 23 faiz artım deməkdir. Keçən ilin birinci rübü ilə müqayisədə bu ilin eyni rübündə elektrik enerjisinin istehlakı 3,41 faiz artıb. Ən əsası isə, ötən ilin martı ilə müqayisədə cari ilin eyni ayında istehlak 6,1 faiz çox olub ki, bu da kifayət qədər ciddi artım olmaqla yanaşı, elektrik enerjisində artan tələbat tempinin getdikcə yüksəldiyini göstərir.

Bu ilin may ayının 1-də “Azərenerji” ASC Yunanıstan, Rumıniya və Macarıstana elektrik enerjisinin ixracına başlayıb. Bu, o deməkdir ki, Azərbaycan artıq Asiya və Avropanı birləşdirən enerji infrastrukturunun çox əhəmiyyətli bir məkanına çevrilib. Elektrik enerjisinin ixracatı Azərbaycanın geosiyasi nüfuzunun daha da yüksəlməsinə və beynəlxalq tərəfdaş kimi daha çox etibar qazanmasına yeni imkanlar qazandırır. Həm də, bir daha təsdiq olunur ki, Avropanın enerji təhlükəsizliyində Azərbaycan mühüm rol və imkanlara malikdir. Təbii ki, bundan qazanan dövlətimiz və xalqımızdır. Buna görə isə, Azərbaycanı qurub-yaradan iqtisadi unkuşafın əsasını qoyan Ulu Öndər Heydər Əliyevə və bu siyasətin dönməzliyini və davamlılığını təmin edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə minnətdarıq. Məhz Prezident İlham Əliyevin düşünülmüş və məqsədyönlü siyasəti nəticəsində, Azərbaycanın dünyanın aparıcı dövlətləri ilə bir sırada olmaqla, dövlətimizin inkişafına və xalqımızın sosial-rifah halının daha da yaxşılaşmasına nail olunub. Bütün bu və digər uğurlar, bir daha onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan növbəti illərdə də bütün strateji hədəflərinə çatmağa müvəffəq olacaq. Energetika sahəsinə də əldə olunan uğurlar və “Azərenerji” ASC tərəfindən qarşıya qoyulan vəzifələrin layiqincə və məsuliyyətlə yerinə yetirilməsi isə, bir daha əhəlinin keyfiyyətli və davamlı elektrik enerjisi ilə təminatı deməkdir. Uğurlar və nailiyyətlər olan yerdə, təbii ki, insanlar da razı qalır. Neçə ki, ölkə əhalisi “Azərenerji” ASC-nin fəaliyyətindən razılıq edir.

Qismət İsmayılov
Yazı “Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun təşkil etdikləri fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsi